

Paziņojums par līdzdalības iespējām likumprojekta "Grozījums Civillikumā" izstrādes procesā (līdz 2021. gada 9. jūnijam)

Publicēts: 26.05.2021.

1.	D o k u m e n t a v e i d s	Tiesību akts – Likumprojekts "Grozījums Civillikumā" (turpmāk – Likumprojekts)
2.	D o k u m e n t a n o s a u k u m s	Grozījums Civillikumā

3.	P o l i t i k a s j o m a u n n o z a r e v a i t e r i t o r i j a	Civiltiesību politika.
4.	D o k u m e n t a m ē r ķ g r u p a s	Pašvaldības, valsts pārvaldes iestādes, zvērināti notāri, zvērināti tiesu izpildītāji, zemesgrāmatu tiesneši, tiesneši, privātpersonas un to kreditori.

<p>5.</p> <p>D o k u m e n t a m ē r ķ i s u n s ā k o t n ē j i d e n t i f i c ēt ā s p r o bl ē m a s b ū t i b a</p>		<p>Likumprojekta mērķis ir precizēt Civillikuma normas par bezmantinieku mantu (416. un 417. pants) un bezīpašnieka lietu (930. pants), lai: 1) skaidri nodalītu, ka manta, kas paliek pēc fiziskas personas nāves, var kļūt par bezmantinieku, bet manta, kas paliek pēc juridisku personu izbeigšanās – par bezīpašnieka lietu; 2) noteiktu, ka Ministru kabineta noteiktos gadījumos bezmantinieku manta un bezīpašnieka lieta piekrīt pašvaldībai; 3) pilnveidotu mantojuma atstājēja nenodrošināto kreditoru tiesības saņemt apmierinājumu par savu prasījumu.</p> <p>Lai gan pēc juridisku personu izbeigšanās mantai nebūtu jāpaliek, jo valsts ir paredzējusi tādus procesus, kā likvidācija un maksātnespēja, tomēr tāda pastāv. Līdz ar to manta izņēmuma kārtā ir palikusi bez īpašnieka. Saskaņā ar pašreiz spēkā esošo Civillikuma 416. un 417. pantu, ja izbeidzas juridiskā persona, kas nav peļņas sabiedrība, tās palikusī manta pielīdzināma bezmantinieku mantai un tā piekrīt valstij. Savukārt attiecībā uz izbeigušos kapitālsabiedrības mantu skaidra regulējuma trūkst. Izvērtējot mantošanas tiesisko regulējumu, tika secināts, ka tās mērķis ir sakārtot tiesiskās attiecības fiziskas personas nāves gadījumā, tādējādi bezmantinieku mantas institūts ir viens no institūtiem, kā var beigties mantošanas process tieši fiziskas personas nāves gadījumā. Līdz ar to bezmantinieku mantas institūts nebūtu piemērojams gadījumos, kad izbeidzas juridiskā persona. Likumprojekts paredz, ka, ja manta ir palikusi pēc juridisku personu izbeigšanās, tā ir bezīpašnieka lieta, kas brīva no parādiem piekrīt valstij vai noteiktos gadījumos pašvaldībai.</p> <p>Bezīpašnieka lietas un bezmantinieku mantas gadījumos bieži ir tādi nekustamie īpašumi, ko pašvaldības var izmantot savu funkciju nodrošināšanai, piemēram, dzīvokļi, dzīvojamās mājas. Tomēr saskaņā ar pašreizējo regulējumu, šādu īpašumu pašvaldība nevar savlaicīgi iegūt no valsts. Tādējādi likumprojekts paredz, ka Ministru kabinets var noteikt, kādi nekustamie īpašumi kā bezīpašnieka lieta vai bezmantinieku manta var piekrist pašvaldībai, tādā veidā nodrošinot savlaicīgu šādu īpašumu nonākšanu pašvaldības īpašumā.</p> <p>Pašreiz bezmantinieku mantas gadījumā atbilstoši normatīvajiem aktiem valsts atzīst tikai tādus parādus, kas pieteikti sludinājumā par mantojuma atklāšanos noteiktajā termiņā un atbilst Civillikuma 416. pantā izvirzītajiem kritērijiem - nodrošināti ar hipotēku vai komercķīlu vai ietverti publiskā aktā vai saistībā, kas atzīta ar spēkā stājušos tiesas nolēmumu. Vērtējot tiesisko regulējumu un praksi, secināms, ka nenodrošināto kreditoru tiesības tiek nepietiekoši aizsargātas situācijā, ja mantojuma atstājējam nav mantinieku un mantojums tiek atzīts par bezmantinieka mantu. Likumprojekts minēto trūkumu novērsīs, paredzot, ka turpmāk valsts vai pašvaldība atzīst tikai tos parādus, kas pieteikti kā kreditoru pretenzijas mantojuma lietā notāram sludinājumā par mantojuma atklāšanos norādītajā termiņā un kurus par pamatotiem atzinis tiesu izpildītājs. Tas nozīmē, ka 1) aktā par mantojuma lietas izbeigšanu zvērināts notārs iekļaus visas sludinājuma par mantojuma atklāšanos termiņa pieteiktās pretenzijas – gan nodrošināto, gan nenodrošināto mantojuma atstājēja kreditoru pieteiktās pretenzijas; 2) visu sludinājumā par mantojuma atklāšanos termiņā pieteikto kreditoru pretenziju pamatotību un atbilstību vērtēs zvērināts tiesu izpildītājs.</p>
--	--	---

6.	D o k u m e n t a i z s t r ā d e s l a i k s u n p l ā n o t ā v i r z ī b a	Likumprojektu ir plānots iesniegt izsludināšanai valsts sekretāru sanāksmē pēc sabiedriskās apspriešanas beigām.
7.	D o k u m e n t i	Likumprojekts uz 1 lapas (TMLik_260521_Groz_CL)

8.	S a b i e d r ī b a s p ā r s t ā v j u i e s p ē j a s l ī d z d a r b o t i e s	Sabiedrības pārstāvji var līdzdarboties Likumprojekta izstrādē, rakstiski sniedzot viedokli par Likumprojektu tā izstrādes stadijā, līdz 2021. gada 9. jūnijam.
9.	P i e t e i k š a n ā s l ī d z d a l ī b a i	Viedokļus par Likumprojektu lūdzam iesniegt rakstveidā, nosūtot tos uz e-pasta adresi: Linda.Strazdina@tm.gov.lv

10 .	Ci ta in f o r m ā cij a	Nav.
11 .	A t bi ld īg ā a m at p e rs o n a	Tieslietu ministrijas Civiltiesību departamenta direktore Dagnija Palčevska, tālr. 67036941, Dagnija.Palcevska@tm.gov.lv

 Likumprojekts "Grozījums Civillikumā"

<https://www.tm.gov.lv/lv/pazinojums-par-lidzdalibas-iespejam-likumprojekta-grozijums-civillikuma-izstrades-procesa-lidz-2021-gada-9-junijam>